

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

23 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun, Elena Cobzac,
Victor Boico,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Mihail Tomița, împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 15 iunie 2022, în privința inculpatului

Cîrlan Constantin XXXXXX.

	<i>Termenul de examinare,</i>
<i>instanța de fond:</i>	<i>01.04.2021 - 18.01.2022,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>07.03.2022 - 15.06.2022,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>12.09.2022 - 23.01.2023.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul Penal lărgit,

c o n s t a ț ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul din 18 ianuarie 2022, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, a fost încetat procesul penal în privința lui Cîrlan Constantin învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. b) c) d) din Codul penal, în legătură cu retragerea plângerii de către partea vătămată Sterpu Denis.

Cîrlan Constantin a fost condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal la 1 an închisoare, art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal la 1 an închisoare, art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal la 1 an închisoare, art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal la 1 an închisoare, art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal la 1 an închisoare.

Potrivit art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 3 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, începând din 18.01.2022.

De la Cîrlan Constantin s-a încasat în beneficiul lui Dunas Nicolae prejudiciul material în sumă de 1500 lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 1000 lei, Lupu Veaceslav - prejudiciul material în sumă de 4150 lei, cheltuielile de asistență juridică în sumă de 350 lei și prejudiciul moral în mărime de 1000 lei, Savițchi Veronica - prejudiciul moral în mărime de 1000 lei, fiind admisă în principiu acțiunea civilă privind încasarea prejudiciul material, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

Cererea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 1680 lei din contul inculpatului Cîrlan Constantin a fost respinsă, ca neîntemeiată.

Prin aceeași sentință a fost condamnat și Chicicov A., însă în privința lui hotărârile judecătorești nu sunt contestate.

2. Instanța de fond a constatat că la data de 19 aprilie 2020, inculpatul Cîrlan Constantin, având intenția de a sustrage bunurile altei persoane, conștientizând caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, împreună și de comun acord cu minorul Chicicov Artiom, a.n. XXXX, prin forțarea ușii de la intrare, au pătruns în depozitul amplasat în XXXXXX, XXXXXX XXXXXX, ce aparține lui Dunas Nicolai, de unde, în mod tainic, au sustras următoarele bunuri: 10 sticle de ulei cu volumul de 5 l. la prețul de 100 lei fiecare, 330 kg. de cartofi la prețul de 6 lei/kg., prin ce i-a cauzat un prejudiciu material considerabil în sumă totală de 3000 lei.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art.186 alin. (2) lit. b), c) și d) Cod penal, ca furt, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, de două persoane, prin pătrundere în loc de depozitare, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Tot el, în seara zilei de 09 iulie 2020 spre 10 iulie 2020, având intenția de a sustrage bunurile altei persoane, conștientizând caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, împreună și de comun acord cu minorul Chicicov Artiom, a.n. XXXX, prin forțarea geamului, au pătruns în domiciliul ce aparține lui Lupu Veaceslav, situat în XXXXXX XXXXXX X, de unde, în mod tainic, au sustras următoarele bunuri: un polizor unghiular la prețul de 1800 lei, o șurubelniță electrică de model „DWT” la prețul de 1500 lei, un perforator de model „Einhll” la prețul de 2000 lei, un aparat laser la prețul 2000 lei, un complet de piese cu un prelungitor la prețul de 1000 lei, prin ce i-au cauzat un prejudiciu material considerabil, în sumă totală de 8300 lei.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art.186 alin. (2) lit. b), c) și d) Cod penal, ca furt, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, de două persoane, prin pătrundere în loc de depozitare, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Tot el, în seara zilei de 19 noiembrie 2020, având intenția de a sustrage bunurile altei persoane, conștientizând caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, împreună și de comun acord cu minorul Zaițev Evgheni, a.n. XXXX, au pătruns în sediul Pieței Agricole, situată în XXXXXX, XXXXXX XXXXXX, de unde, în mod tainic, au sustras un retropercutor de model „SDS Plus 850w Kress 320” la prețul de 3000 lei ce aparține lui Sterpu Denis, locuitor a XXXXXX, XXXXXX X, XXX,

prin ce i-a cauzat părții vătămate un prejudiciu material considerabil în sumă totală de 3000 lei.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art.186 alin. (2) lit. b), c) și d) Cod penal, ca furt, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, de două persoane, prin pătrundere în loc de depozitare, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Tot el, în seara zilei de 16 noiembrie 2020, având intenția de a sustrage bunurile altei persoane, conștientizând caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, împreună și de comun acord cu minorul Zaițev Evgheni, a.n. XXXX, au pătruns în domiciliul lui Savițchi Veronica, situat în XXXXXX, XXXXX XXX, de unde, în mod tainic, au sustras următoarele bunuri: 10 saci cu zahăr cu cantitatea de 10 kg. fiecare la prețul total de 700 lei; 5 pachete de orez cu cantitatea 2,5 kg. fiecare la prețul total de 240 lei; 12 pachete de tăieței la prețul total de 216 lei; 48 de pachete de orez cu cantitatea de 1 kg. fiecare la prețul total de 864 lei; 1 pachet de detergent „Dero” cu cantitatea de 20 kg. la prețul de 760 lei; 3 perechi de papuci adidași la prețul de 5000 lei; un costum sportiv pentru femei la prețul de 2000 lei; un aspirator la prețul de 6000 lei; o plapumă la prețul de 500 lei; un aparat de produs suc la prețul de 6000 lei; 2 boxe de dimensiuni mari la prețul de 1000 lei; un uscător de păr la prețul de 1000 lei; ce aparține lui Savițchi Veronica, locuitoare a XXXXXX, XXXXXX XXX, prin ce i-a cauzat părții vătămate un prejudiciu material considerabil în sumă totală de 23.330 lei.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art.186 alin. (2) lit. b), c) și d) Cod penal, ca furt, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, de două persoane, prin pătrundere în loc de depozitare, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Tot el, în seara zilei de 03 noiembrie 2020, având intenția de a sustrage bunurile altei persoane, conștientizând caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, împreună și de comun acord cu minorul Zaițev Evgheni, a.n. XXXX aflându-se în domiciliul situat pe XXXXX XXX, XXXXXX, de unde, în mod tainic, au sustras un telefon mobil de model Samsung S8+ la prețul de 6000 lei ce aparține lui Ciolacu Veaceslav locuitor al XXXXXX XXXXXX, prin ce i-a cauzat părții vătămate un prejudiciu material considerabil în sumă totală de 6000 lei.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art.186 alin. (2) lit. b), c) și d) Cod penal, ca furt, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, de două persoane, prin pătrundere în loc de depozitare, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Tot el, în perioada de timp 12 noiembrie 2020 - 24 noiembrie 2020, având intenția de a sustrage bunurile altei persoane, conștientizând caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, împreună și de comun acord cu minorul Zaițev Evgheni, a.n. XXXX, au pătruns în domiciliul lui Crivoborod Dmitri, situat în XXXXXX XXXXXX XXXX de unde, în mod tainic, au sustras următoarele bunuri: un televizor de model „Toshiba” la prețul de 3000 lei; un televizor de model „Bravis” la prețul de 8000 lei; un aspirator de model „Samsung” la prețul de 1500 lei; un pulover bărbătesc de culoare albastră la prețul de 500 lei; un inel bărbătesc la prețul de 3000 lei; un portmoneu de culoare neagră cu un lăntișor din aur la prețul de 3000; 2 pistoale și 2 urși jucării pentru copii la prețul de 900 lei; o mașină și un ou de argint

suvenir la prețul de 31.666,55 lei; 3 rochii de damă la prețul de 1000 lei; un inel de argint cu pietre de culoare albastră la prețul de 900 lei; o pereche de jeanși pentru bărbați la prețul de 450 lei, ce aparțin lui Crivoborod Dmitri, locuitor al XXXXXX XXXXXX XXXXXX, prin ce i-a cauzat părții vătămate un prejudiciu material considerabil în sumă totală de 53.216,55 lei.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c) și d) Cod penal, ca furt, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, de două persoane, prin pătrundere în loc de depozitare, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut total vina și faptele descrise în rechizitoriu și a solicitat judecarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, fiind de acord cu încadrarea juridică a faptelor incriminate.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 61, 75 alin. (1) Cod penal, că inculpatul a comis infracțiuni mai puțin grave, la vârsta de 16 ani și 17 ani, se caracterizează negativ, are antecedente penale, concluzionând că pedeapsa cu închisoare este unica soluție ce va duce la atingerea scopului de restabilire a echității sociale, corectării și resocializării condamnatului.

3. Avocatul Alexandru Balan a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie aplicată pedeapsă cu muncă neremunerată în folosul comunității și cu respingerea acțiunilor civile înaintate de părțile vătămate Lupu V. și Savițchi V.

Apelantul a invocat că instanța de fond greșit a reținut că la data pronunțării sentinței, inculpatul avea antecedente penale, neîntemeiat nu a reținut existența circumstanțelor atenuante - săvârșirea tuturor infracțiunilor în perioada minoratului, repararea benevolă a prejudiciului cauzat, precum și înlăturarea daunei pe capătul de acuzare privind sustragerea telefonului mobil de la Ciolac V., care a solicitat încetarea procesului penal, pe motivul împăcării cu inculpatul, care i-a restituit bunul sustras.

Conform art. 79 alin. (1) Cod penal, minoratul persoanei care a săvârșit infracțiunea, se consideră circumstanță excepțională, care permite instanței de judecată de a aplica pedeapsa la limita minimă sau una mai blândă, de altă categorie, apărarea solicitând aplicarea pedepsei cu muncă neremunerată în folosul comunității.

Totodată, instanța de fond greșit a examinat acțiunea civilă formulată de partea vătămată Savițchi V., admitând parțial acțiunea civilă în partea încasării prejudiciului moral, iar în partea prejudiciului material a dispus admiterea în principiu a acțiunii civile, dispunând ca asupra cuantumului despăgubirilor materiale să se pronunțe instanța de judecată în ordinea unei proceduri civile separate. Astfel, asupra uneia și aceleiași acțiuni a adoptat două soluții diametral opuse.

3.1. A declarat apel și avocatul Vasile Șoitu, în numele părții vătămate Dunas Nicolae, solicitând repunerea în termen, casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă integral acțiunea civilă înaintată de ultimul.

Apelantul a indicat că prin ordonanța din 20.04.2020 Dunas Nicolae a fost recunoscut în calitate de parte vătămată și parte civilă, fiindu-i cauzat un prejudiciu în sumă de 23.000 lei.

Ulterior, Dunas Nicolae nu a mai fost chemat la organul de urmărire penală sau procuror pentru concretizarea circumstanțelor cauzei, inclusiv a acțiunii civile și, nefiindu-i adusă la cunoștință finalizarea urmăririi penale și acordarea dreptului de a lua cunoștință cu materialele dosarului, procurorul a întocmit rechizitoriul și a remis dosarul în instanța de judecată.

În cadrul examinării cauzei, partea vătămată Dunas Nicolae a înaintat o cerere de chemare în judecată, prin care solicită încasarea de la Cîrlan Constantin a despăgubirilor materiale în sumă de 8.651,88 lei, cauzate în urma sustragerii bunurilor și compensarea costului lucrărilor de reparație a instalației frigorifice deteriorate.

Or, a solicitat de la inculpat încasarea a 1/2 din costul bunurilor sustrate și costul reparației instalației frigorifice: 10 sticle de ulei - 1.000 lei; 6 saci de cartofi - 900 lei; cablu electric ПІBC cu lungimea de 20 m., 55 lei/m. - 1.100 lei; cablu electric ПІBC cu lungimea 12 m., 30 lei/m. - 360 lei; țeavă de cupru cu lungimea 5 m. - 335 lei; țeavă de cupru cu lungimea de 5 m. - 450 lei; reparația instalației frigorifice 13.158,76 lei, în sumă totală de 8651,88 lei.

La fel, a fost solicitată încasarea din contul inculpatului a serviciilor de asistență juridică și a altor cheltuieli ce vor fi suportate în legătură cu acest proces, care la momentul judecării cauzei în instanța de fond constituiau 1000 lei.

Mai mult, instanța de fond a admis parțial acțiunea civilă înaintată, însă, potrivit rechizitoriului, inculpatul Cîrlan Constantin, împreună și de comun acord cu minorul Chicicov Artiom, au pătruns în depozitul amplasat în XXXXXX, XXXXXX XXXXXX, ce aparține lui Dunas Nicolai, de unde, în mod tainic, au sustras următoarele bunuri: 10 sticle de ulei cu volumul de 5 l. la prețul de 100 lei fiecare, 330 kg. de cartofi la prețul de 6 lei/kg., prin ce i-a cauzat un prejudiciu material considerabil în sumă totală de 3000 lei. Or, în rechizitoriu nu a fost indicată informația despre dispariția țevelor de cupru, cablurilor electrice de la instalația frigorifică, care au dus la deteriorarea instalației.

Astfel, instanța de fond nu s-a expus asupra acțiunii civile în partea dispariției țevelor de cupru și cablurilor electrice.

4. Potrivit deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2022, apelurile au fost admise, casată sentința în latura penală și latura civilă, și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează: „*Se admite în principiu acțiunea civilă a părții vătămate Dunas Nicolae împotriva inculpatului Cîrlan Constantin, pe capătul pretenției privind repararea prejudiciului material, lăsând ca asupra cuantumului despăgubirilor să decidă instanța civilă. **Se încetează procesul penal** în privința inculpatului Cîrlan Constantin, pe capetele de acuzare privind infracțiunile prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal (pe faptul furtului de la partea vătămată Dunas Nicolae), art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal (pe faptul furtului de la partea vătămată Lupu Veaceslav), art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal (pe faptul furtului de la partea vătămată Savișchi Veronica), art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal (pe faptul furtului de la partea vătămată Ciolacu Veaceslav), art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal (pe faptul furtului de la partea vătămată Crivoborod Dmitri), în temeiul actului de amnistie – art. 1, 2 ale Legii nr. 243 din 24.12.2021 „Privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”.*

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a statuat că potrivit art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă există alte circumstanțe

care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

Or, inculpatul întrunește condițiile instituite de Legea nr. 243 din 24.12.2021 și în privința acestuia pot fi aplicate aceste dispoziții legale, iar **procesul penal** pe capete de acuzare privind infracțiunile prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal (furtul de la partea vătămată Dunas Nicolae); art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal (furtul de la partea vătămată Lupu Veaceslav), art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal (furtul de la partea vătămată Savițchi Veronica), art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal (furtul de la partea vătămată Ciolacu Veaceslav), art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal (furtul de la partea vătămată Crivoborod Dmitri), **urmează a fi încetat în legătură cu intervenirea amnistiei**.

Totodată, este imposibilă stabilirea exacte a sumei despăgubirilor convenite părții vătămate Dunas Nicolae, or, daunele materiale urmează a fi probate întru stabilirea obiectivă a întinderii prejudiciului material.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Mihail Tomița, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea deciziei menționate și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

Recurentul a invocat că art. 389 alin. (1), (4), pct. 2), 394 alin. (1) pct. 1), 2), 5), 395 alin. (1) pct. 2), 3) Cod de procedură penală atestă clar că încetarea procesului penal în cazul amnistiei poate fi dispusă doar de instanța de fond și doar la faza ședinței preliminare, când inculpatul consimte (art. 350 alin. (1), 332 alin. (1) Cod de procedură penală), cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei (art. 384, 389 alin. (1), (4) pct. 2), 394, 395 Cod de procedură penală).

Art. 391 Cod de procedură penală nu prevede că după ce procedură continuă în mod obișnuit și instanța hotărăște asupra învinuirii înaintate inculpatului, ea va adopta o sentință de încetare a procesului penal în cazul aplicării actului amnistiei.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul Penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, când dispozitivul este expus neclar.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul Penal lărgit atestă că instanța de apel a comis următoarele erori de drept.

Potrivit art. 413 alin. (1) Cod de procedură penală, la judecarea apelului **se aplică regulile generale** pentru judecarea cauzelor în primă instanță, cu excepțiile prevăzute în Partea specială titlul II capitolul IV secțiunea 1. Conform art. 415 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, admite apelul, casând sentința parțial sau total, inclusiv din oficiu, în baza art. 409 alin. (2), și pronunță o nouă hotărâre, **potrivit modului stabilit, pentru prima**

instanță. În corespundere cu art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor. Potrivit art. 419 Cod de procedură penală, **rejudicarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale** pentru examinarea cauzelor în primă instanță. În corespundere cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Totodată, conform art. 1 alin. (1), art. 7 alin. (1) – (8) Cod de procedură penală, procesul penal reprezintă activitatea organelor de urmărire penală și a instanțelor judecătorești desfășurată **în conformitate** cu prevederile prezentului cod, **exceptând doar situațiile când prioritate au reglementările internaționale sau când unele prevederi legale sunt declarate neconstituționale.** Potrivit art. 2 alin. (4) Cod de procedură penală, normele juridice cu caracter procesual din alte legi naționale pot fi aplicate **numai cu condiția includerii lor** în prezentul cod.

Astfel, în corespundere cu art. 107 alin. (1) Cod penal, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei, fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei. Potrivit art. 275 pct. 4) Cod de procedură penală, urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care a intervenit amnistia. Conform art. 285 alin. (2) și (7) Cod de procedură penală, încetarea urmăririi penale are loc în cazurile de nereabilitare a persoanei, prevăzute la art. 275 pct. 4)–9) din prezentul cod. Încetarea urmăririi penale și liberarea persoanei de răspundere penală **nu pot avea loc contrar voinței acesteia. În acest caz, urmărirea penală continuă.** Potrivit art. 350 alin. (1) Cod de procedură penală, dacă **în ședința preliminară** s-au constatat temeiurile prevăzute în art. 332, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă. Conform art. 332 alin. (1) și (5) Cod de procedură penală, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 285 alin. (2), instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă. În cazul prevăzut la art. 275 pct. 4), încetarea procesului penal **nu se admite fără acordul inculpatului. În acest caz, procedura continuă în mod obișnuit.** Potrivit art. 384 alin. (1), (3) și (4) Cod de procedură penală, instanța hotărăște asupra învinuirii înaintate inculpatului prin adoptarea sentinței **de condamnare**, de achitare sau de încetare a procesului penal. Sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Instanța își întemeiază sentința numai pe probele care au fost cercetate în ședința de judecată. Conform art. 389 alin. (1) și (4) pct. 2) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată. Sentința de condamnare se adoptă **cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei** conform art. 107 din Codul penal. Potrivit art. 394 alin. (1) pct. 1), 2) și 5), alin. (4) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe, încadrarea juridică a acțiunilor

inculpatului. Partea descriptivă a sentinței de încetare a procesului penal trebuie să conțină descrierea și motivarea temeiurilor pentru încetarea procesului penal. Conform art. 395 alin. (1) pct. 2) și 3) Cod de procedură penală, în dispozitivul sentinței de condamnare trebuie să fie arătate **constatarea că inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală, categoria și mărimea pedepsei aplicate inculpatului**. În caz dacă instanța îl găsește pe inculpat vinovat, **dar îl liberează de pedeapsă** pe baza prevederilor respective ale [Codului penal](#), ea este datoare să menționeze aceasta în dispozitivul sentinței. Potrivit art. 396 pct. 2) Cod de procedură penală, dispozitivul sentinței de încetare a procesului penal trebuie să cuprindă dispoziția de încetare a procesului penal și motivul pe care se întemeiază încetarea procesului.

În corespundere cu art. 1 alin. (4) din Legea nr. 243 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, **aplicarea amnistiei față de persoanele inculcate se decide de instanța de judecată, la faza de judecare a cauzei**. Art. 2 alin. (1) și (4) prescriu că, procesele penale în privința infracțiunilor săvârșite până la adoptarea prezentei legi, pentru care Codul penal nr.985/2002 prevede drept pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani, încetează la faza de judecare a cauzei, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege. În privința persoanei care refuză încetarea procesului penal, conform alin. (1) din prezentul articol, instanța de judecată, la pronunțarea sentinței, poate hotărî încetarea procesului penal dacă, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată, inculpatul întrunește criteriile stabilite la art.1 și nu cade sub incidența art.6.

Potrivit jurisprudenței naționale, apelul este o cale de atac ordinară, pentru ca pricina să fie supusă unei noi judecăți, în vederea reformării hotărârii nedefinitive. Apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, **provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept**. Apelul este și o cale de reformare a hotărârii. În cazul admiterii lui, hotărârea atacată este desființată integral sau în parte, iar cauza va primi o nouă rezolvare în instanța de apel. În baza apelului se face o nouă judecată în fond a cauzei, apreciindu-se probele din dosar, utilizându-se și posibilitatea administrării de noi probe (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 - Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel, pct. 1.*).

Însă, instanța de apel, a omis prescripțiile de drept nominalizate deoarece, dispunând neclar că: **„Se încetează procesul penal în privința inculpatului Cîrlan Constantin, ... în temeiul actului de amnistie ...”**, nu a respectat procedura de aplicare a actului de amnistie prevăzută de normele Codului de procedură penală, enunțate supra (*pct. 4. din decizie*).

Ori, art. 2 alin. (4) Cod de procedură penală prevede clar că normele juridice cu caracter procesual din alte legi naționale pot fi aplicate **numai cu condiția includerii lor** în prezentul cod.

Prin urmare, normele cu caracter procesual din respectiva Lege cu privire la amnistie, sunt aplicabile doar în măsura în care nu contravin Codului de procedură penală.

Astfel, consecutivitatea prescripțiilor din art. 1 alin. (1), 7 alin. (1) – (8) , 2 alin. (4), 275 pct. 4), 285 alin. (2) și (7), 350 alin. (1), 332 alin. (1) și (5), 384 alin.

(1), (3) și (4), 389 alin. (1) și (4) pct. 2), 394 alin. (1) pct. 1), 2) și 5), 395 alin. (1) pct. 2) și 3) Cod de procedură penală, atestă clar și concludent că încetarea procesului penal în cazul amnistiei poate fi dispusă doar de instanța de fond, și doar la faza ședinței preliminare, când inculpatul consimte (*art. 350 alin. (1), 332 alin. (1) CPP*).

Ulterior, însă, dat fiind că **procedura continuă în mod obișnuit** (*art. 332 alin. (5) CPP*), instanțele **de fond și de apel** (*art. 413 al. (1), art. 415 al. (1) pct. 2), 419 CPP*), hotărăsc asupra învinuirii înaintate inculpatului și aplicarea actului de amnistie doar prin adoptarea **sentinței** sau **deciziei de condamnare**, când vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată, iar în dispozitiv - **cu constatarea că inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală, cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei** (*art. 384, 389 alin. (1) și (4) pct. 2), 394, 395 CPP*).

În același timp, art. 391 Cod de procedură penală (*Sentința de încetare a procesului penal*), **nu prevede** că, după ce procedura continuă în mod obișnuit și instanța hotărăște asupra învinuirii înaintate inculpatului, ea va adopta **o sentință de încetare** a procesului penal **în cazul aplicării actului amnistiei**, cât, de altfel, și a prescripției.

Ori, aceste două cazuri de nereabilitare a persoanei, spre deosebire de celelalte situații similare, regăsite în art. 391 Cod de procedură penală, sunt soluționate, după faza ședinței preliminare (*art. 332 al. (5), 384 CPP*), doar în cadrul adoptării unei **sentințe** sau **deciziei** (*instanței de apel*) **de condamnare**, în virtutea esenței sale procedurale și a specificului de a hotărî asupra învinuirii formulate inculpatului **în condițiile prescrise la art. 389, 394 alin. (1) și (2) și 395 Cod de procedură penală**, spre deosebire de cele prevăzute în art. 394 alin. (4) și 396 Cod de procedură penală, adică cele proprii unei sentințe de încetare.

Mai mult, prevederile de drept enunțate nu sunt declarate neconstituționale și nici nu contravin reglementărilor internaționale, pentru a fi exceptate și omise, deci urmează a fi aplicate întocmai (*art. 1 al. (1), art. 7 al. (1) – (8) CPP*);

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanța de apel nu a judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, dispozitivul fiind expus neclar, și că recursul ordinar este întemeiat.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar al procurorului, casării totale a deciziei și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit,

d e c i d e:

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Mihail Tomița, casează total decizia Curții de Apel Cahul din 15 iunie 2022, în privința inculpatului Cîrlan Constantin XXXXX, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, fiind pronunțată integral la 27 ianuarie 2023.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

Elena Cobzac

Victor Boico